

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Број: 353-02-1861/2018-03

Датум: 27.03.2024.

Немањина 22-26

Београд

На основу члана 2. тачка 2. алинеја 1. Закона о процени утицаја на животну средину («Службени гласник РС», број 135/04, 36/09), чл. 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, бр. 18/16 и 95/18-аутентично тумачење), члана 6. став 1. и члана 39. став 1. тачка 4) Закона о министарствима („Службени гласник РС“, број 128/20 и 116/2022), члана 23. став 2. и члана 24. став 3. Закона о државној управи („Службени гласник РС“, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 30/18 - др. закон и 47/18) и члана 69. Закона о управним споровима („Службени гласник РС“, број 111/09) поступајући по пресуди Управног суда III-5 У 12266/19 од 9. фебруара 2023. године у поновном поступку одлучивања по захтеву носиоца пројекта ЈП „Електропривреда Србије“, Београд, (сада А.Д. Електропривреда Србије. Београд, Балканска 13), државни секретар Министарства заштите животне средине Александар Дујановић, по решењу о овлашћењу број: 021-01-36/2022-09 од 10.11.2022.год. године, доноси:

Р Е Ш Е Њ Е

1. **ДАЈЕ СЕ САГЛАСНОСТ** носиоцу пројекта А.Д. Електропривреда Србије, на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта затеченог стања ТЕ Костолац Б, на катастарској парцели број 303 КО Костолац село.
2. Налаже се носиоцу пројекта да при реализацији предметног пројекта, у свему испоштује услове осталих надлежних органа и организација, а нарочито мере заштите животне средине утврђене у предметној Студији и програм праћења утицаја на животну средину (поглавља 8. и 9. Студије).
3. Решење о сагласности и предметна Студија о процени утицаја на животну средину затеченог стања пројекта саставни су део техничке документације.
4. О трошковима поступка биће решено посебним решењем.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Поступајући по захтеву ЈП Електропривреда Србије Београд од 21. 08.2018.године за давање сагласности на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта затеченог стања ТЕ Костолац Б, на катастарској парцели број 303 КО Костолац село, коју је израдило предузеће „Delta inženjering“ д.о.о. Београд, Министарство заштите животне средине је донело решење

353-02-18612018-03 од 03.06.2019. године којим се даје сагласност на студију из свих разлога који су у том решењу наведени.

У управном спору по тужби Удружења грађана Центар за екологију и одрживи развој Суботица, Корзо 15/13, Управни суд је својом пресудом III-5 У 12266/199 од 9.02.2023. године поништио решење Министарства број 353-02-18612018-03 од 03.06.2019. године и предмет вратио на поновно одлучивање. Ово због тога што је „оспореним решењем повређен закон на штету тужиоца. Наиме, из извештаја Техничке комисије од 13.11.2018. године и 03.06.2019. године, не може се закључити у каком саставу је комисија одлучивала и ко је присуствовао седници будући да је наведено само у првом ставу извештаја да је комисија формирана у смислу члана 22. Закона о процени утицаја на животну средину, односно не може се утврдити да ли је одлука Техничке комисије донета већином гласова присутних чланова, како прописује цитирана одредба члана 3. Правилника о раду техничке комисије за оцену студије за процену утицаја на животну средину. У списима предмета туженог органа налазе се непотписани извештаји Техничке комисије од 13.11.2018.године и 03.06.2019. године. Осим тога, у извештају са другог састанка Техничке комисије од 03.06.2019. године констатовано је да је други радни састанак одржан дана 30.05.2019. године, а у образложењу оспореног решења је утврђено да је Техничка комисија одржала други радни састанак 23.05.2019. године, те је нејасно и када је предметни састанак одржан. Из наведених разлога, Управни суд не може утврдити да ли су били испуњени услови за рад и одлучивање Техничке комисије, јер је цитираном одредбом члана 3. став 2. Правилника о раду техничке комисије за оцену студије за процену утицаја на животну средину, прописано да Техничка комисија пуноважно ради и одлучује ако седници присуствује више од половине чланова, а без потписаних извештаја са састанака Техничке комисије, суд не може да утврди ко је присуствовао састанку и да ли је одлука донета већином гласова. Како без уредно потписаних извештаја са састанака Техничке комисије није у могућности да оцени законитост оспореног решења, Управни суд је нашао да је оспорено решење захваћено повредом правила поступка из одредбе члана 241. став 4. Закона о општем управном поступку (“Службени гласник РС“, бр. 18/16 и 95/18), јер разлози дати у образложењу оспореног решења за сада не упућују на одлуку каква је дата у диспозитиву и не могу се прихватити као довољни и на закону засновани.“

Поступајући по цитираној пресуди Управног суда овај орган је најпре утврдио да је у међувремену дошло до статусне промене код носиоца пројекта, односно дошло је до промене правне форме овог привредног субјекта, те да је према решењу Агенције за привредне регистре БД 36389/2023 од 13.04.2023. године А.Д. Електропривреда Србије Београд, Балканска 13 правни следбеник ЈП Електроривреда Србије, Београд Огранак ТЕ-КО Костолац, Костолац, Николе Тесле 5-7.

Увидом у захтев, приложену документацију и остале списе предмета утврђено је да је носилац пројекта ЈП Електропривреда Србије Београд (сада А.Д. Електропривреда Србије, Београд) дана 21.08.2018. године, поднео Министарству заштите животне средине захтев за давање сагласности на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта затеченог стања ТЕ Костолац Б, на катастарској парцели број 303 КО Костолац село, а коју је израдило предузеће „Delta inženjering“ д.о.о. Београд.

У складу са чланом 20. Закона о процени утицаја на животну средину, обезбеђен је јавни увид, организована презентација и спроведена јавна расправа о предметној Студији – оглас у

локалном листу „Реч народа“ од 11.09.2018. године, веб сајт Министарства <http://www.ekologija.gov.rs/obavestjenja/procena-uticaja-na-zivotnu-sredinu/>. Јавна расправа је одржана 10.10.2018. године у Градској управи Пожаревац.

Поред представника Министарства заштите животне средине и локалне самоуправе Пожаревац, учествовали су представници Центра за екологију и одрживи развој из Суботице, те представници месних заједница Дрмно и Костолац село. Изнели су бројне примедбе које се тичу нарушеног квалитета животне средине на простору Костолаца као последица вишегодишњег рада Термоелектране Костолац укључујући и експлоатацију угља са површинског копа Дрмно.

У току трајања јавног увида, на предметну Студију о процени утицаја на животну средину коментаре је доставио Центар за екологију и одрживи развој из Суботице, од 08.10.2018. године.

У складу са чл. 22, 23. и 24. Закона о процени утицаја на животну средину, Решењем број: 353-02-1861/2018-03 од 17.09.2018. године образована је Техничка комисија која је разматрала предметну Студију о процени утицаја на животну средину, пратећу документацију, записник са одржане јавне расправе и достављена мишљења заинтересованих органа, организација и јавности.

После одржаног састанка дана 13.11.2018. године, Техничка комисија је сачинила Извештај о оцени предметне Студије о процени утицаја на животну средину, у коме је констатовала да иста није у потпуности урађена сагласно Закону о процени утицаја на животну средину и Правилнику о садржини студије о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник Р.Србије“ број 69/05) па је затражена њена допуна и дорада.

После достављања допуњене и дорађене Студије, од 05.04.2019. године, Техничка комисија је одржала други радни састанак дана 3.06.2019. године. Међутим, како је нашао Управни суд, о овом састанку (седници) није сачињен одговарајући записник и извештај у складу са Правилником о раду техничке комисије за оцену студије за процену утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 69/05) чиме је повређен закон на штету тужиоца. Поступајући по пресуди Управног суда III-5 У 12266/199 од 9.02.2023. године у поновном поступку овај недостатак поступка ваљало је отклонити. Други, поновљени састанак (седница) Техничке комисије одржан је дана 19.03.2024. године и о истом сачињен записник и извештај у складу са Правилником. Седници су присуствовали председник и сви чланови Техничке комисије, формиране решењем број 353-02-1861/2018-03 од 19.09.2018. године. Седница Техничке комисије је имала само једну тачку дневног реда: Коначна оцена Студије о процени утицаја на животну средину пројекта затеченог стања ТЕ Костолац Б, на катастарској парцели број 303 КО Костолац село.

По тачки дневног реда, чланови Техничке комисије су изјавили да остају при раније изреченим ставовима и закључцима који су документовани појединачним Извештајима о прегледу предметне Студије о процени утицаја на животну средину.

Уследила је детаљна анализа чланова Техничке комисије оних делова Студије које су били предмет измена и допуна.

Примедба 1. - На насловним странама свих свесака Студије недостаје потпун назив Студије, онако како је дефинисан у Решењу о обиму и садржају Студије.

Министарство заштите животне средине није донело посебно Решење о обиму и садржају Студије, јер на основу Члана 30 Закона о процени утицаја на животну средину ("Сл. гл. РС", бр. 135/04 и 36/09), носилац изведеног пројекта за који се по одредбама овог закона врши процена утицаја, а који је изграђен без одобрења за изградњу или се користи без одобрења за употребу, и који се налази на листи пројеката за које је обавезна процена утицаја (што је случај са предметним пројектом) дужан је да поднесе захтев за давање сагласности на Студију о процени утицаја затеченог стања на животну средину. Зато, није поднет захтев за одређивање обима и садржаја Студије, већ захтев за давање сагласности на Студију, а садржај Студије је усаглашен са Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину („Сл. гл. РС“ бр. 69/05).

У поглављу 0. УВОД измењен је текст и усклађен са горе наведеним образложењем.

На насловним странама свих свесака дат је потпун назив Студије и то: Студија о процени утицаја затеченог стања на животну средину пројекта изведених објеката у оквиру ТЕ Костолац Б, на к.п. бр. 303 КО Костолац село.

Примедба 2. - На почетку Студије потребно је јасно назначити од којих се свесака састоји Студија.

У исправљеној Студји додато је ново поглавље 0.2. САДРЖАЈ СВЕСАКА СТУДИЈЕ, у којем је наведено:

Студија се састоји од две свеске:

- Свеска 1 садржи:
 - текстуални део,
 - графичку документацију;
- Свеска 2 садржи прилоге.

Примедба 3. - Недостају подаци о правном лицу које је израдило Студију, као и о правном лицу - Носиоцу пројекта.

У исправљеној Студији је додат Извод из АПР-а за Делта инжењеринг и Лиценца за пројектовање објеката за које грађевинску дозволу издаје Министарство. У Поглављу 1 налазе се подаци о Носиоцу пројекта.

Примедба 4. - У Студији није приложено Решење о обиму и садржају Студије.

Министарство заштите животне средине није донело посебно Решење о обиму и садржају Студије, јер на основу Члана 30 Закона о процени утицаја на животну средину ("Сл. гл. РС", бр. 135/04 и 36/09), Носилац изведеног пројекта за који се по одредбама овог закона врши процена утицаја, а који је изграђен без одобрења за изградњу или се користи без одобрења за употребу, и који се налази на листи пројеката за које је обавезна процена утицаја (што је случај са предметним пројектом) дужан је да поднесе захтев за давање сагласности на Студију о процени утицаја затеченог стања на животну средину, што је и учињено. Обим и садржај Студије урађен је у складу са Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну

средину („Сл. гл. РС“ бр. 69/05). У поглављу 0. УВОД измењен је текст и усклађен са горе наведеним образложењем.

Примедба 5. - Студија треба јасно да дефинише границе пројекта на које се односи Студија утицаја ОЗАКОЊЕЊЕ.

Измењена Студија је јасно дефинисала границе пројекта на које се односи и то на следећи начин:

- У поглављу 0. УВОД наведено је: "Објекти који су предмет ове Студије наведени су у поглављу 3.1.1. Ознаке и називи / намена објеката на комплексу."
- У поглављу 3.1.1. у Табели 6 дати су називи објеката комплекса ТЕКО Б који су предмет озакоњења, њихова ознака на Ситуацији, број објекта на Копији плана, као и категорија и класификациони број сваког објекта. Број Пријаве за легализацију, што уједно представља и границу Студије утицаја на животну средину пројекта затеченог стања.
- Што се тиче границе пројекта на које се односи предметна Студија, у поглављу 0. УВОД наведено је следеће:

"С обзиром на велики број објеката који су предмет ове Студије, њихову сложену међусобну повезаност и њихову повезаност са другим објектима у оквиру комплекса, неопходно је да обухват Студије буде шири у односу на границе пројекта за озакоњење објеката. Немогуће је издвојено посматрати утицаје појединачних објеката, тако да ће у Студији бити приказани значајни утицаји комплекса ТЕКО Б као целине. Акценат ће бити стављен на објекте за које се спроводи процедура озакоњења."

Због тога су у Табели 5 (сада: Табела 6) наведени и изведени објекти који су у функцији заштите животне средине, а нису предмет озакоњења (ОДГ).

Примедба 6. - Поред графичке документације која је дата у делу 1.7, у првој свесци Студије потребно је побројати и све прилоге, онако како су побројани у делу 1.8 који се налазе у свесци са прилозима, с обзиром да су ове две свеске физички одвојене у штампаној верзији.

У исправљеној Студији побројани су сви прилози.

Примедба 7. - Генерално: слике би требало одштампати у боји и у резолуцији која би омогућила да буду јасне и читљиве.

У исправљеној Студији слике су, у колорном штампаном примерку Студије, одштампане у боји. На CD ROM диску дата је оригинална верзија Студије, у којој су све слике приказане у колору.

Примедба 8. - Све латинске називе у Студији је потребно написати курзивом (*italic*).

Стил писања свих латинских назива је измењен у складу са примедбом и написани су курзивом (*italic*) (поглавља 2.7.1. ФЛОРА И ФАУНА, 2.7.3. АКВАТИЧНА ФАУНА, 2.7.4. МАММАЛИА (СИСАРИ), 2.7.5. AVES (ПТИЦЕ))

Примедба 9. - Нумерисати све табеле које су дате у Студији.
У исправљеној Студији додата је нумерација за табеле:

Табела 1. Расподела брзине и честине ветрова

Табела 60. Могући нивои удеса у СЕВЕСО постројењу ТЕ "Костолац Б"

Табела 61. Матица ризика

Табела 62. Процена ризика по референтним сценаријима и ефектима удеса

Остале табеле, које су већ биле нумерисане, добиле су нове бројеве.

Примедба 10. - За сва мерења која су у Студији приказана потребно је навести која акредитована организација их је обавила и када су мерења обављена.

За сва испитивања која су наведена у Студију наведено је и која институција је обавила испитивања, осим за мерење буке, а као прилог Студији дати су потпуни извештаји о испитивању чинилаца животне средине (и буке) и то:

- Извештај о испитивању бр. Е-04/17/СМЕС/ТЕКО-Б1 – Гаранцијска испитивања у ТЕ „Костолац Б“ на постројењу за одсумпоровање отпадног гаса (ОДГ) на блоку Б1 у марту 2017. године, урадио је Рударски институт Београд – наведено у поглављу Постојеће за одсумпоровање димних гасова (ОДГ) (претходни број поглавља је 3.6.3., нови број је 3.6.1.2.).
- За мерење квалитета ваздуха у околини Огранка ТЕ-КО Костолац, у поглављу 5.1. Постојеће стање квалитета ваздуха, наведено је следеће:

"Током 2017. године мерење квалитета ваздуха, у околини Огранка ТЕ-КО Костолац радио је Завод за јавно здравље Пожаревац са Рударским институтом Београд (од јануара до априла месеца мерење вршио самостално ЗЗЈЗ Пожаревац; а од августа до јануара 2018. године мерења су вршили заједно ЗЗЈЗ Пожаревац и Рударски институт Београд)."

- За мерење квалитета површинских и подземних вода у околини Огранка ТЕ-КО Костолац, у поглављу 5.2. Постојеће стање квалитета вода, наведено је следеће:
"Контролу квалитета површинских и подземних вода за потребе Огранка ТЕ-КО Костолац у 2017. години обавила је акредитована лабораторија ЗЗЈЗ Пожаревац."
- У поглављу 5.3. Постојеће стање земљишта наведено је следеће:
"У току 2012. године од стране Института за земљиште Београд извршена су мерења квалитета земљишта и воде у околини Огранка ТЕ-КО Костолац."
"Најновије испитивање земљишта вршено је у априлу 2018. године од стране институције Заштита на раду и заштита животне средине "Београд" д.о.о. из Београда."
- У поглављу 5.4. Постојеће стање буке додат је текст:
"Извештај о мерењу буке у животној средини у јануару 2018. године, који је израдио Институт за заштиту на раду а.д. Нови сад, у целости је дат у прилогу ове Студије."
У Табели 39 додате су вредности нивоа буке измерене 2018. године.

Примедба 11. - За све пројекте који су наведени у делу 0.1 .2.1 назначити у коју врсту пројеката спадају, у складу са важећим Законом о планирању и изградњи.

Сви наведени пројекти су Пројекти за извођење, јер је према Закону обавеза Инвеститора да уради Пројекте за извођење, како би у процесу озакоњења, од МУП-а РС била добијена сагласност на техничку документацију. То је наведено у поглављу 0.1.2.1. Списак пројеката за озакоњење.

Примедба 12. - У поглављу 2.5 нису наведене удаљености предметне локације од изворишта водоснабдевања. Потребно је на одговарајућој карти приказати положај описаних изворишта у односу на предметну локацију и описати уgroженост ових изворишта.

У исправљеној Студији поглавље 2.5.6. допуњено је удаљеностима предметне локације од изворишта водоснабдевања, као и приказом положаја изворишта у односу на предметну локацију.

Изворишта „Кључ“ и „Меминац“ се налазе у Пожаревцу, и од предметног комплекса „ТЕ Костолац Б“ су удаљена више од 12 км. Не налазе се у зони утицаја термоелектране. Извориште „Ловац“ се налази у самом насељу Костолац, на удаљењу од око 4км од комплекса термоелектране и не налази се у зони могућег утицаја. Извориште „Брадарац“ је у околини ПК Дрмно, на удаљењу 4-5км од термоелектране. Нема доступних података о могућем утицају термоелектране на ово извориште.

Сопствено извориште („Црпна станица“) за снабдевање водом за потребе ХПВ и за пиће у термоелектрани, налази се у близини комплекса, у околини црпне станице, на удаљењу 500-600м од комплекса. Један бунар (извориште „Млава“) је дат на управљање ЈКП „Комуналац“. Нема доступних података о могућем утицају термоелектране на ово извориште.

На основу Мишљења о здравственој безбедности, Завода за јавно здравље Пожаревац, Центар за хигијену и хуману екологију (www.vodovod012.rs), за изворишта: „Млава“, „Брадарац“ и „Црпна станица“, утврђено је да су захваћени узорци воде (у периоду јуни 2017. до фебруар 2019. године), „здравствено безбедни“.

Примедба 13. - Последњи пасус на листу 1.6.1.2-9 поновљен је у првом пасусу на листу 1.6.1.2-10.

У исправљеној Студији избрисан је сувишан пасус.

Примедба 14. - Проверити податке у табели за ружу ветрова, на листу 1.6.1.2-1 1, с обзиром да у њој нису наведене "тишине", а и поред тога, збир честина ветрова премашује 1000 %.

У исправљеној Студији, у Табелу 1. Расподела брзине и честине ветрова унети су подаци о средњој годишњој честини ветрова и тишини, који су преузети са сајта Републичког хидрометеоролошког завода http://www.hidmet.gov.rs/podaci/meteo_godisnjaci/.pdf, односно из документа: Метеоролошки годишњак 1. – Климатолошки подаци за 2017. годину, који је објављен 2018. године у Београду од стране Републичког хидрометеоролошког завода. Ни у Метеоролошким годишњацима Републичког хидрометеоролошког завода не добија се 1000 % када се саберу средње годишње честине ветрова и тишина.

Примедба 15. - Делови Студије у којима су обрађени: флора и фауна, основне карактеристике пејзажа, непокретна културна добра, насељеност и концентрација становништва и подаци о постојећим привредним и стамбеним објектима и објектима инфраструктуре, не могу се налазити у оквиру поглавља 2.6 Климатске карактеристике са метеоролошким показатељима, већ треба да буду засебна поглавља.

У измењеној Студији бројеви наведених поглавља су измењени, тако да су сада:

- 2.7. Опис флоре и фауне, природних добара посебне вредности (заштићених) ретких и угрожених биљних и животињских врста и њихових станишта и вегетације
- 2.8. Основне карактеристике пејзажа
- 2.9. Непокретна културна добра
- 2.10. Насељеност и концентрација становништва
- 2.11. Подаци о постојећим привредним и стамбеним објектима, објектима инфраструктуре и супраструктуре.

Примедба 16. - У четвртом пасусу одоздо, на листу 1.6.1.2-12, наводи се да до сада није извршена процена негативног утицаја рада ТЕ „Костолац А“ и ТЕ „Костолац Б“ на Делиблатску пешчару, Лабудово окно и ИБА подручје Дубовац-Рам. С обзиром на наведено, потребно је прибавити услове и мишљење Завода за заштиту природе и имплементирати их у Студију.

Носилац пројекта је прибавио услове Завода за заштиту природе, 03 број 020-123/3 од 06.03.2019. године. Наведеним условима је констатовано да на простору на којем су изграђени индустријски и грађевински објекти ТЕ Костолац Б, нема подручја за које је спроведен или покренут поступак заштите, утврђених еколошки значајних подручја за које је спроведен или покренут поступак заштите, утврђених еколошки значајних подручја, као ни евидентираних природних добара, нити објеката геонаслеђа. Наведени документ је дат у прилогу Студије. Горњим текстом допуњено је поглавље 2.7.1.

Примедба 17. - С обзиром на богатство културног наслеђа у околини предметне локације, потребно је прибавити услове и мишљење Завода за заштиту споменика културе.

Носилац пројекта је за потребе озакоњења објеката у оквиру комплекса ТЕКО Б на к.п. 303 КО Костолац село прибавио мишљење Републичког завода за заштиту споменика културе, бр. 1-68/2019-1 од 01.02.2019. године, у којем је наведено да се предметни објекти ТЕ Костолац Б налазе у оквиру археолошког налазишта Виминацијум, које је утврђено за културно добро од изузетног значаја за Републику Србију („Сл. гл. РС“, бр. 14/79). У документу је наведено да Републички завод за заштиту споменика културе даје сагласност за озакоњење изграђених главних постројења блокова Б1 и Б2 и других пратећих грађевинских објеката и постројења у ТЕКО Б на к.п. бр. 303 КО Костолац село. Горњим текстом допуњено је поглавље 2.9.

Примедба 18. - Образложити оцене станишта у околини ТЕ "Костолац Б" које су дате у табели 2 на листу 1.6.1.2-13 и навести ко је дао оцену ових станишта.

У дорађеној Студији - Табела 3 (претходно Табела 2) је преузета из документа: „Студија о процени утицаја пројекта изградње блока Б3 у ТЕ Костолац Б на животну средину“, Енергопројект Ентел а.д. Београд, јун 2017. године, поглавље 2.12 Флора и фауна, и то је наведено као напомена испод табеле.

Примедба 19. - Као плеоназам делује реченица на листу 1.6.1.2-17 у којој се наводи да "...четворогенерациска домаћинства у свом саставу имају, по правилу, и припаднике најстарије генерације".

Наведено је избачено из Студије.

Примедба 20. - Из табеле 5 на листу 1.6.1.3-2 до 1.6.1.3-4 избацити колону "Бр. пријаве за легализацију", с обзиром да је за све наведене објекте исти број пријаве. Овај број се може назначити пре или после табеле, а уместо ове колоне, у табели 5 за сваки објекат навести његову категорију и класификациони број, у складу са табелом 4 на листу 1.6.1.3-2.

У исправљеној Студији, у Табели 5 (сада Табела 6) наведена је категорија и класификациони број за сваки објекат.

Примедба 21. - На листу 1.6.1.3-11 се наводи могућност да постројење за одсумпоровање димних гасова повремено није у раду. Колико се то често догађа? Да ли су извршена мерења емисија загађујућих материја и параметара квалитета ваздуха, са акцентом на CO₂, када постројење за одсумпоровање не ради? Које мере заштите квалитета ваздуха се примењују у том случају?

У исправљеној Студији је наведено да је постројење за одсумпоровање димних гасова (ОДГ) у пробном раду, односно у поступку исходавања употребне дозволе (у току је технички пријем постројења). На основу Уредбе о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из постројења за сагоревање ("Службени гласник РС", бр. 6/2016), члан 11 дефинише: „У случају прекида рада уређаја за смањење емисије у ваздух из великог постројења, ако се враћање уређаја у нормалан рад не постигне у року од 24 часа од прекида његовог рада, оператер је дужан да смањи или заустави рад постројења или да користи гориво које у мањем степену загађује ваздух. У случају прекида рада уређаја за смањење емисије из става 1. овог члана оператер је дужан да обавести надлежни орган у року од 48 часова од тренутка прекида рада уређаја за смањење емисије. Постројење за сагоревање престаје са радом уколико уређај за смањење емисија у отпадном гасу не ради више од укупно 120 часова у једној календарској години“. Уз напомену да су Студијом приказани резултати мерења емисије загађујућих материја пре изградње ОДГ постројења и гаранцијског мерења на ОДГ постројењу, текст Студије је допуњен наведеном констатацијом.

Примедба 22. - Недостаје блок шема на слици 15., лист 1.6.1.3-47.

У исправљеној Студији слика је вероватно нестала приликом претварања Word документа у pdf. Исправљено је и додата је блок шема на слици 15.

Примедба 23. - У табели 18, на листу 1.6.1.3-61 недостају јединице.

У Табелу 18 (сада Табела 19 исправљене Студије) унете су јединице.

Примедба 24. - Последња три пасуса на листу 1.6.1.3-70 су већ наведена раније, на истом листу.

У исправљеној Студији избрисана су сувишна три пасуса.

Примедба 25. - Навести да ли су за атмосферске отпадне воде, о којима је било речи на листу 1.6.1.3-71 и 1.6.1.3-72, планирани сепаратори масти и уља и образложити то.

У поглављу 3.5.2. исправљене Студије дат је приказ постојећег стања настајања и одвођења атмосферских отпадних вода.

У поглављу 3.6.4.3. дата је технологија пречишћавања атмосферских отпадних вода, која је планирана као део пројекта третмана отпадних вода на читавом комплексу ТЕКО Б. Новим пројектом је предвиђено је да се атмосферске отпадне воде пречишћавају у 4 сепаратора, како је то објашњено у поглављу 3.6.4.3.

Примедба 26. - У делу Студије која обрађује мере наведено је да се у Багер станицу шаљу и отпадне воде из постројења за ОДГ као и отпадне воде из ХПВ. Такође наведено је да се за транспорт пепела и шљаке користи вода у рецикулацији. Када се очекује да ће бити пуштено у рад постројење за пречишћавање отпадних вода и које су све воде и у којим количинама планиране да се пречишћавају у овом постројењу.

У исправљеној Студији је наведено да планирано пуштање у рад постројења за пречишћавање и третман отпадних вода у ТЕ Костолац Б је у току 2020. године. Наведено постројење је посебан пројекат на који је исходовано решење о сагласности на Студију о процени утицаја на животну средину. У међувремену је извршена измена идејног пројекта за изградњу ППОВ ТЕКО Б, израђена ажурирана Студија утицаја на животну средину и предата надлежном Министарству на даљи поступак за издавање решења о сагласности. У Студији затеченог стања за ТЕКО Б додате су све врсте и количине отпадних вода за које се ради пројектна документација (поглавље 3.6.2. Технологија третирања отпадних вода), а то су:

- На постројењу за пречишћавање отпадних вода од одсумпоровања димних гасова и кисело-алкалних вода из објекта хемијске припреме воде (ОДГ и ХПВ) пречишћавање се следеће отпадне воде које се генеришу у постојећим блоковима Б1 и Б2:
 - Прелив хидроциклона отпадних вода $Q \sim 480 \text{ м}^3/\text{дан}$ (континуално $20 \text{ м}^3/\text{h}$);
 - Вода од прања пепчаних филтера $Q \sim 150 \text{ м}^3/\text{дан}$ (дисконтинуално);
 - Вода од регенерације јоноизмењивачких смола ХПВ и ХПК $Q \sim 150 \text{ м}^3/\text{дан}$ (дисконтинуално).
- На постројењу за пречишћавање процесних зауљених и замазућених отпадних вода за постојеће блокове Б1 и Б2 износе:
 - Плато истакалишта мазута спољњег мазутног постројења (СМП) и танкване СМП $Q \sim 41 \text{ м}^3/\text{дан}$, кишни период (атмосферске воде);
 - Замазућене воде унутрашњег мазутног постројења (УМП) и котларнице блокова $Q \sim 86 \text{ м}^3/\text{дан}$;
 - Спољно мазутно постројење $Q \sim 18 \text{ м}^3/\text{дан}$;
 - Дренажне јаме машинске сале $Q \sim 160 \text{ м}^3/\text{дан}$;
 - Зауљене воде од прања делова $Q \sim 2 \text{ м}^3/\text{дан}$.
- На постројењу за пречишћавање санитарно-фекалних отпадних вода предвиђено је да се обрађује $225 \text{ м}^3/\text{дан}$ отпадних вода.

Постројење за третман атмосферских отпадних вода обрађиваће атмосферске отпадне воде са следећих сливних површина:

- У коалесцентрном сепаратору уља и лакних нафтних деривата, у Сепаратору 1, третирају се воде из дела атмосферске канализације северног слива, у максималној количини од 167 l/s;
- У коалесцентрном сепаратору уља и лакних нафтних деривата, у Сепаратору 2, третирају се воде из дела атмосферске канализације северног слива, у максималној количини од 138 l/s;
- У коалесцентрном сепаратору уља и лакних нафтних деривата, у Сепаратору 3, третирају се воде из атмосферске канализације јужног слива, у максималној количини од 508 l/s;
- У коалесцентрном сепаратору уља и лакних нафтних деривата, у Сепаратору 4, третирају се воде са паркинга и дела саобраћајнице на улазу у круг ТЕКО Б, у максималној количини од око 140 l/s.

Примедба 27. - На страни 1.6.1.6-9 наведено је да се замазућене отпадне воде сакупљају у цистерни а потом пумпама пребацују у багер станицу одакле се даље системом који служи за хидротранспорт мешавине упућују на депонију. Да ли и колико ова замазућена вода има утицај на поцемне воде и да ли је у периоду од изградње ТЕКО до сада дошло до деградације подземних водних ресурса.

Иако депонија пепела и шљаке није предмет ове Студије, у исправљеној Студији је у Табели 37. дат приказ квалитета подземних вода у пијезометрима у околини депоније пепела и шљаке са одговарајућим коментаром.

Примедба 28. - На основу тога да просечна дневна количина испуштене отпадне воде из неутрализационе јаме износи 150 m^3 , што је око 0,6% у односу на количину повратне расхладне воде (лист 1.6.1.3-71), произилази да дневна количина повратне расхладне воде износи 25.000 m^3 . Да ли је ово тачан податак?

У исправљеној Студији Опис отпадне воде из ХПВ (у поглављу 3.5.2.) је измењен и сада гласи: Отпадна вода из ХПВ има два дела. Први део је отпадна вода из јоноизмењивачких филтера ($150 \text{ m}^3/\text{h}$), која се из неутрализационе јаме пумпама транспортује у багер станицу, одакле се заједно са мешавином пепела и воде транспортује на депонију. Други део је отпадна вода из пешчаних филтера ($150 \text{ m}^3/\text{h}$), која се тренутно испушта у систем атмосферске канализације. Предвиђено је да укупна вода иде на пречишћавање у постројење чија је изградња планирана. Сiroва вода за рад постројења за Хемијску припрему воде узима се из бунара, прерађује се у постројењу ХПВ и одводи у котлове. Капацитет постројења ХПВ је $200 \text{ m}^3/\text{h}$.

Расхладна вода и вода из ХПВ нису у корелацији. Расхладна вода се доводи из Дунава и у Дунав враћа иста количина повратне расхладне воде. Укупна количина расхладне воде за блокове Б1 и Б2 је $10.088 \text{ m}^3/\text{h}$, односно $2.426.112 \text{ m}^3/\text{дан}$. Иста ова количина воде враћа се у Дунав. Расхладна вода се користи у процесу хлађења у турбинским кондензаторима (измењивач топлоте).

Примедба 29. - Зауљене отпадне воде и отпадне воде загађене мазутом користе се за транспорт хидромешавине. Такође, касније, на листу 1.6.1.6-9 стоји да се испурели мазут, преко шахте и цистерне замућене воде, пумпама пребацује у багер станицу, а одатле на депонију пепела и шљаке. Који негативни утицаји могу да се очекују у овом случају? Јасно је да је већ рађена Студија о процени утицаја за систем за прикупљање, припрему, транспорт и депоновање пепела и шљаке у ТЕ Костолац Б, али с обзиром да ове зауљене отпадне воде настају у процесима који су везани за предметни пројекат, требало би и ове утицаје обухватити, или их поновити уколико су обрађени претходном Студијом.

Описаним постојећим начином сакупљања зауљених отпадних вода и њиховим коришћењем за транспорт пепела и шљаке на депонију не очекују се негативни утицаји, јер је систем транспорта затворен, а депонија је тако изграђена да је непропусна за процесне воде. Постојеће стање сакупљања и коришћења отпадних вода за транспорт пепела и шљаке и њихов утицај на земљиште и воде описан је у поглављу 3.5.2. исправљене Студије. Процесне воде са депоније се сакупљају у посебном базену поред депоније, враћају у Багер станицу и поново користе за транспорт пепела и шљаке. У поглављу 8.5.2. исправљене Студије дате су мере која се примењује како не би дошло до загађења земљишта и подземних вода.

Примедба 30. - У поглављу 3.5.1. нису наведене количине испуштених гасовитих материја, а у поглављу 3.5.2 нису наведене количине отпадних вода.

У поглављу 3.5.1. исправљене Студије додато је поглавље 3.5.1.3. Количина испуштених загађујућих материја у ваздух. У поглављу 3.5.2. додате су количине испуштених повратних расхладних вода и испуштених санитарних отпадних вода. Осим ових вода, у реципијент се испуштају још атмосферске воде, али њихова количина зависи од падавина. Подаци о количини испуштених загађујућих материја и вода преузети су из Извештаја о стању Животне средине у ЈП Електропривреда Србије за 2017. годину.

Примедба 31. - На листу 1.6.1.3-72 се наводи да се атмосферске отпадне воде испуштају у депресију испред црпног система, као и то да је, тренутно, реципијент и вода од механичког прања пешчаних филтера у ХПВ. Поближе описати ову депресију, дати фотографију поменуте депресије и означити је на ситуационом плану. На ситуационом плану додати и ознаку 23 која се односи на канале расхладне и топле воде.

Текст Студије је измењен у складу са наведеним. Воде од прања пешчаних филтера се испуштају у атмосферску канализацију, док се воде настале регенерацијом јоноизмењивача у ХПВ испуштају у багер станицу. Наведена депресија је у ствари проширени и продубљени део канала, у који се уливају атмосферске воде, ради постављених пумпи (црпног система) које врше препумпавање атмосферских вода у реку Млаву.

Примедба 32. - Потребно је ускладити нумерацију након листа 1.6.1.3-76.

У исправљеној Студији нумерација је измењена и усклађена.

Примедба 33. - Објаснити у Студији, на шта се односе ознаке CN и Cref у табелама 26- 29.

CN је масена концентрација сведена на 273,15 K; 101,3 кПа; сув гас. Cref је масена концентрација сведена на 273,15 K; 101,3 кПа; сув гас; 6% кисеоника.
Објашњење је унето у табеле, али су бројеви табела сада 28-31.

Примедба 34. - Коментари у табелама 30 и 31, који би требало да се односе на ниво буке, грешком описују прашкасте материје.

Исправљен је текст у табелама 30 и 31 (сада табеле 32 и 33). (У оригиналном извештају је било погрешно написано)

Примедба 35. - Поглавље 4 које се односи на алтернативе које је Носиоц пројекта разматрао је више него штуро обрађена. Члан 5 Правилника о садржини студије о процени утицаја на животну средину, осим алтернативних локација и технолошких процеса који су поменути у предметној Студији, налаже и разматрање са образложењем избора решења, између осталог, и за: функционисање и престанак функционисања, обим производње, контролу загађења, уређење одлагања отпада, уређење приступа и саобраћајних путеве, одговорност и процедуру управљања животном средином, обуку, мониторинг, планове за ванредне прилике, начин декомисије, регенерације локације и даље употребе, те је све ово потребно обрадити у поглављу 4 Студије.

Како је наведено у првој реченици Поглавља 4, у Студији затеченог стања не разматрају се алтернативна решења, већ се описује постојећи начин функционисања читавог система са становишта заштите животне средине. Сви аспекти постојећег стања обрађени су кроз разна поглавља ове Студије.

Примедба 36. - ТВ (толерантне вредности) и ГТ (границе толеранције) избацити из табеле 33 (лист 1.6.1.5-2), јер оне више не постоје. У истој табели, исправити МДВ за један месец за УТМ, МДК за један дан за чађ и ГВ за један дан за SO₂. У овој табели повећати ћелију за прекорачења једнодневних ГВ за SO₂, како би се видели сви подаци који се у њој налазе.

Како је написано у поглављу 5.1, непосредно испред Табеле 33 (сада Табела 35), оцена усаглашености квалитета ваздуха са законским прописима вршена је упоређивањем измерених вредности са вредностима прописаним Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха (Сл. гласник РС бр. 11/10, 75/10 и 63/13) (која је важећа), па се ТВ и ГТ не могу избрисати из табеле.

У Табели 35 исправљене су вредности: МДВ за један месец за УТМ, МДК за један дан за чађ и ГВ за један дан за SO₂.

Примедба 37. - Прокоментарисати прекорачења која су наведена у табели 33, н а л и с т у 1.6.1.5-2.

У дорађеној Студији коментар у вези прекорачења прописаних вредности дат је испод Табеле 33 (сада Табела 35) и у Студији је наведено:

Анализирајући податке дате у Табели 35, може се уочити да су у току 2017. године биле прекорачене само вредности за SO₂. Према Уредби о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха (Сл. гласник РС бр. 11/10, 75/10 и 63/13), гранична вредност за један дан за

SO₂ од 125 µg/m³ не сме се прекорачити више од 3 пута у једној календарској години. Тај захтев није био испуњен само на мерном месту Кленовик, где је гранична вредност била прекорачена 4 пута.

Примедба 38. - Прокоментарисати податке из табела 34 и 35, са посебним освртом на прекорачене вредности.

Коментари у вези квалитета вода дати су у Табели 36 и испод Табеле 37 исправљене Студије (садашњи бројеви).

Примедба 39. - Прокоментарисати вредности у табели 36 (листови 1.6.1.5-8 и 1.6.1.5-9) са посебним освртом на могуће узроке регистрованих прекорачења.

Коментари у вези квалитета земљишта дати су испред Табеле 36 исправљене Студије (сада Табела 38).

Примедба 40. - Прокоментарисати податке из табеле 37 (лист 1.6.1.5-10). Како су граничне вредности индикатора буке на отвореном простору дате у табели 49, на листу 1.6.1.6-13, нема потребе да оне стоје и у овој табели, већ је довољно у коментару рећи колике су граничне вредности за конкретна мерења и да ли су прекорачене.

Избрисана је табела са граничним вредностима. Испод Табеле 37 (сада Табела 39 у исправљеној Студији) дат је коментар у вези измереног нивоа буке у односу на граничне вредности буке за конкретна мерна места.

Примедба 41. - Потребно је прокоментарисати податке из табела 38 до 47 (листови 1.6.1.6-4 до 1.6.1.6-8). Посебну пажњу би требало обратити на неке интересантне податке, као што су нпр. високе средње вредности за арсен, а истовремено мали број вредности изнад ГВ, што указује на то да је или извршен мали број узорковања или да је у неким случајевима дошло до екстремних прекорачења ГВ. Овим табелама је место у поглављу 5.1 које се бави постојећим стањем квалитета ваздуха. Такође, толерантне вредности би требало избацити из табела, јер су једнаке граничним вредностима. рН вредности у колонама "Таложне материје" односе се на растворне материје, а "Укупно" на укупне таложне материје (УТМ).

Подаци из табела 38 – 47 (сада: 40 – 49 у исправљеној Студији) прокоментарисани су испод наведених табела. Табеле 40 - 49 су дате у овом поглављу јер су у њима детаљније обрађена мерна места која су највише под утицајем ТЕКО Б, док су у поглављу 5.1. обрађена мерна места која су под утицајем свих система Огранка ТЕ-КО.

Толерантна вредност је дефинисана Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха (Сл. гласник РС бр. 11/10, 75/10 и 63/13), па смо мишљења да је треба оставити у овој табели, без обзира што је, у приказаном случају, једнака граничној вредности. Осим тога, она се приказује у свим званичним извештајима о квалитету ваздуха у околини ТЕКО Б. Испод табела назначено је да се рН вредности у колонама односе на течну фазу у посуди за сакупљање таложних материја из атмосфере, а "Укупно" је измењено и стоји: Укупне таложне материје (УТМ).

Примедба 42. - На листу 1.6.1.6-9 стоји да је температура реке Млаве на профилима узводно и узводно непромењена, док на листу 1.6.1.6-19 стоји да је присутна значајна термална деградација која ремети кисеонички режим, растворљивост соли, процес самопречишћавања и репродуктивне циклусе хидробионата у реци Млави. Ускладити ове констатације.

У исправљеној Студији је наведено да је још пре изградње ТЕКО Б било претпостављено да ће бити поремећен квалитет воде реке Млаве, односно да ће бити повећана температура воде, поремећен кисеонички режим, растворљивост соли итд., па је изграђена рибља стаза. Узимајући у обзир анализе воде реке Млаве, које се редовно врше, може се закључити да се температура воде реке Млаве низводно не повећава за више од 3°C, што је у складу са прописима. У складу са тим измењен је текст у поглављу 6.2. и у поглављу 6.9.

Примедба 43. - Навести литературни извор за констатацију на листу 1.6.1.6-12 где стоји да је за подручја која су под дуготрајним утицајем концентрација SO₂ и NO_x виших од 50 µg/m³ (на годишњем нивоу) потребно обезбедити одбрану од штетних утицаја гасова. Које је биолошке мере заштите потребно предузети у том случају?

КОМЕНТАР: Реченица у другом пасусу поглавља 6.4.: „Земљиште је врло осетљиво на дуготрајно деловање SO₂ и NO_x, тако да се сматра да сва земљишта која су под утицајем виших концентрација од 50 µg/m³ (на годишњем нивоу) треба сматрати подручјима где је потребно обезбедити одбрану од штетних утицаја гасова. Уколико се не предузму потребне биолошке мере заштите, негативни ефекти се преко утицаја на плодност земљишта преносе и на живи свет.“ преузета је из Студије о процени утицаја на животну средину пројекта изградње блока Б3 у ТЕ Костолац на животну средину, коју је урадио Енергопројект ЕНТЕЛ а.д. 2017. године.

После наведене реченице у поглављу 6.4. следи реченица: „Имајући у виду спроведене мере заштите ваздуха, као и измерене вредности загађујућих материја у амбијенталном ваздуху, може се закључити да су концентрације киселих оксида знатно ниже од наведене вредности. Стога се на овом подручју не очекују негативни утицаји на квалитет земљишта од утицаја гасовитих полутаната у виду депозита на земљиште.“

Узимајући у обзир наведено није потребно предузимати посебне мере заштите земљишта у околини ТЕКО Б.

Примедба 44. - У 4. пасусу на листу 1.6.1.6-12 стоји да ће "негативни утицаји на квалитет земљишта бити знатно повољнији у односу на претходни период". Преформулисати реченицу.

У исправљеној Студији реченица је преформулисана.

Примедба 45. - Навести извор за препоруке које су дате у табелама 51-53 на листовима 1.6.1.6-16 до 1.6.1.6-18.

Табеле 51- 53 (сада: табеле 53-55 у исправљеној Студији) преузете су из Студије о процени утицаја на животну средину пројекта изградње блока Б3 у ТЕ Костолац на животну средину, Енергопројект ЕНТЕЛ а.д., 2017. година, што је назначено у Студији.

Примедба 46. - Навести пуно име правилника који се помиње на листу 1.6.1.7-7.

У исправљеној Студији наведено је пуно име правилника (Правилника о садржини политике превенције удеса и садржини и методологији израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса ("Сл. гл. РС", бр. 41/10)).

Примедба 47. - Нису разматране удесне ситуације које би могле да се догоде услед природних катастрофа као што су поплаве и земљотреси.

Овакве удесне ситуације се не обрађују у Студији утицаја на животну средину, јер су предмет посебних прописа. У додатом Поглављу 8.6. исправљене Студије додата је мера:

- Обавеза је Носиоцу пројекта да изради Процену ризика од катастрофа у складу са Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама ("Сл. гл. РС", број 87/18) и Законом о ванредним ситуацијама ("Сл. гл. РС", бр. 93/12).

Примедба 48. - С обзиром да у котларници, машинској сали и постројењу за одлагање пепела не постоје стриктно обележени путеви евакуације са ПП светлима, у поглављу 8.3 обавезати Носиоца пројекта да овај недостатак исправи.

У складу са примедбом, у дорађеној Студији прописана је обавеза Носиоцу пројекта, односно у поглављу 8.3. додата је мера 74.

Примедба 49. - Такође, у поглављу 8.3, обавезати Носиоца пројекта да редовно обавља контролу ПП опреме и опреме за дојаву пожара у складу са одговарајућом законском регулативом.

У поглављу 8.3. дорађене Студије додата је мера 75.

Примедба 50. - У поглављу 8.4 обавезати Носиоца пројекта да организује испитивања којима би се проценили утицаји рада ТЕ "Костолац А" и ТЕ "Костолац Б" на Делиблатску пешчару, Лабудово окно и ИБА подручје Дубовац-Рам.

У исправљеној Студији је наведено да су до 2010. године, вршена мерења квалитета ваздуха у Ковину, која су, након одговора добијеног од надлежног министарства, прекинута из разлога да није било прекорачења дефинисаних граничних вредности.

У додатом Поглављу 8.6. додата је мера 145 - Обавеза је Носиоца пројекта да изврши процену утицаја рада ТЕ "Костолац А" и ТЕ "Костолац Б" на Делиблатску пешчару, Лабудово окно и ИБА подручје Дубовац-Рам.

Примедба 51. - У делу 8.5.2.1, лист 1.6.1.8-8, обавезати Носиоца пројекта да угради мераче протока за све отпадне воде које се јављају на локацији постројења и да води свакодневну евиденцију испуштања отпадних вода.

У поглављу 8.5.2.1. исправљене Студије додата је мера о потреби уградње мерача протока.

Примедба 52. - Поглавље 9.1 се не односи само на стање животне средине пре почетка функционисања пројекта, већ и на затечено стање, па би у овом поглављу требало макар

навести где су у Студији приказани и коментарисани параметри стања животне средине, који ће се у наредном периоду пратити.

У поглављу 9.1. постојећа реченица је допуњена објашњењем да је постојеће стање животне средине, као и праћење стања животне средине, описано у поглављу 5.

Примедба 53. - У делу 9.3.1 навести све емитере на којима ће се вршити праћење емисије загађујућих материја у ваздух. Дати податке о емитерима (облик емитера, материјал од кога је направљен, његову висину, висину мерног места, пречник (димензије) емитера на месту мерења емисије, навести да ли су испуњени услови за изокинетичко узорковање прашкастих материја и сл.) и навести које загађујуће материје ће се пратити на сваком од емитера.

Тражени подаци додати су у поглавље 9.3.1. исправљене Студије.

Примедба 54. - У табелама којима се приказују резултати мерења квалитета ваздуха, односно измерене количине загађујућих материја, показују да систем ТЕКО А и Б може да пружи задовољавајућу заштиту у погледу квалитета ваздуха. Ипак показује се да у приближно месец дана укупно на нивоу године долази до прекорачења ГВ и ТВ. Наведено се може видети из података датих у табели 47 која се односи на РМ₁₀. Потребно је детаљније разрадити мере како би се смањио наведени утицај.

Према Уредби о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха ("Сл. гл. РС", бр. 11/10, 75/10 и 63/13) гранична вредност за један дан за честице РМ₁₀ не смеју бити прекорачене више од 35 пута у једној календарској години. Како се види из Табеле 45 ни на једном мерном месту тај услов није био прекорачен.

Примедба 55. - Као резиме целог поглавља 9 дати прегледну табелу у којој треба навести који параметри ће се пратити, где ће се вршити мерења, у складу са којим референтним стандардима ће се изводити мерења и која ће фреквенција мерења бити.

У Табели 64 дорађене Студије дати су тражени подаци.

Примедба 56. - Према Уредби о врстама активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола (Сл. гл. РС, бр. 84/05) за предметно постројење је потребно прибавити интегрисану дозволу. Да ли је интегрисана дозвола прибављена? Уколико није, потребно је то навести у недостацима (поглавље 11), а у мерама заштите животне средине наложити обавезу њеног прибављања и имплементације.

У поглављу 0.1.2. дорађене Студије наведено је да једна од подлога био и Захтев за издавање интегрисане дозволе и припадајућа документација.

Захтев за издавање интегрисане дозволе са припадајућом документацијом је поднет надлежном Министарству и у току је поступак који ЈП ЕПС спроводи пред надлежним Министарством у оквиру процеса издавања интегрисане дозволе.

Чланом 9. Закона о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине ("Сл. гл. РС", бр. 135/04 и 25/15) прописана је документација која се прилаже уз захтев за издавање интегрисане дозволе, односно, прописано је да се за постојећа постројења, уз осталу

документацију, прилаже и сагласност на студију утицаја затеченог стања на животну средину. На основу наведеног, следи да при изради студије о процени утицаја није недостатак непостојање интегрисане дозволе, већ је студија услов за подношење захтева за издавање интегрисане дозволе.

Део II: Примедбе Центра за екологију и одрживи развој из Суботице

Примедба 57. - Није јасно да ли поједини објекти за које се тражи озакоњење имају процену утицаја на животну средину.

Ни један објекат од оних који су предмет озакоњења немају решење о сагласности на Студију о процени утицаја на животну средину. Предметна Студија се управо израђује ради спровођења поступка озакоњења за студијом наведене објекте.

Примедба 58. - Вештачки се одваја утицај централе од постројења, саобраћаја, одлагалишта и њиховог загађења.

Одлагалишта нису предмет Студије, али је у Студији, у поглављу 5. детаљно је приказано постојеће стање квалитета основних чиниоца животне средине на простору и околини ТЕКО Б. Редован мониторинг који се, у складу са законском регулативом редовно спроводи, репрезентује постојеће стање на простору термоелектране и широј околини, при редовном раду производних постројења, пратећих и инфраструктурних објеката.

Примедба 59. - Потребно је дати анализу климатског утицаја емисија GHG односно колике емисије, укључујући повећање због еколошких мера које повећавају потрошњу саме термоцентрале односно потребно је дати какве последице на доступност енергије за потрошњу имају еколошке мере.

Последице примењених мера заштите животне средине на доступност/цену енергије нису у надлежности Носиоца пројекта.

Примедба 60. - Потребно је дати опис технологије и утицаја одлагања продукта одсумпоравања уколико се меша и уколико се не меша са пепелом од спаљивања.

У исправљеној Студији продукти одсумпоравања димних гасова са ОДГ постројења (гинс) одлажу се на пројектом предвиђену депонију која се налази на спољњем одлагалишту копа Дрмно и не мешају се са пепелом и шљаком насталом у процесу сагоревања угља. Текст Студије је допуњен у складу са наведеним.

Примедба 61. - Дати и очекивани утицај проширења копа Дрмно које је потребно да би ова централа радила. Процена утицаја.

Ради појашњења: Не ради се о проширењу копа Дрмно, већ о повећању капацитета ископа у оквиру постојећих граница копа Дрмно. Министарство животне средине и просторног планирања, издало је решење о сагласности на Студију о процени утицаја површинског копа за експлоатацију угља "Дрмно" у Костолцу за капацитет од девет милиона тона годишње на

животну средину, број 353-02-00360/08-02 од 14.04.2009. године. Такође, Министарство енергетике, развоја и заштите животне средине, издало је решење да није потребна израда студије о процени утицаја на животну средину Идејног пројекта обезбеђивања потребних количина угља за рад постојећих ТЕ у ТЕКО Костолац и новог блока Б3, број 353-02-901/2013-05 од 26.07.2013. године. У складу са наведеним, извршена је допуна Студије.

Примедба 62. - Проширити подручје процене утицаја до подручја која су под утицајем суспендованих честица од спаљивања и од одлагања и копања угља.

Копови, одлагање пепела и шљаке и гипса нису предмет Студије. Утицаји на животну средину прате се редовним мониторингом основних чиниоца животне средине, у складу са законском регулативом, који је приказан у Студији.

Примедба 63. - Дати процену утицаја и одлагалишта угља на подручју централе и рудокопа те свих одлагалишта...кумулятивни утицај.

Одлагалишта угља, депоније пепела и шљаке и гипса и рудокони нису предмет ове Студије. Утицаји на животну средину прате се редовним мониторингом основних чиниоца животне средине и приказани су у Студији. Ова примедба је повезана са примедбом 62.

Примедба 64. - Предмет Студије о процени утицаја затеченог стања на животну средину, су објекти који се налазе на КП 303 КО Костолац-село, површине 1.501.368,00 м² (око 150 ha). Овом Студијом нису обухваћени: Депонија пепела и шљаке на ПК „Ћириковац” и депонија гипса на ПК „Дрмно”. Потребно је урадити кумулативну процену утицаја како набројаних делова тако и постројења и помоћних постројења која служе за припрему угља, његов транспорт, процену утицаја одлагалишта угља у кругу централе али исто тако и дати кумулативну процену утицаја скупа са одлагалиштима и транспортним коридорима који служе за допремање угља и других сировина такође и за одвожење отпада укључујући и пепео.

Није тема Студије. Врши се редован мониторинг стања животне средине, при чему се добијају извештаји са егзактним подацима, па није потребно вршити процену кумулативног утицаја, јер је он исказан кроз редован мониторинг.

Примедба 65. - Просторни план подручја посебне намене Костолачког угљеног басена обухвата целу територију града Пожаревца и део територије општине Велико Градиште (Планско подручје). Укупна површина Планског подручја износи 543,46 км². Са обзиром да се ради Студија затеченог стања Костолац Б 1,2 и са обзиром да је у међувремену дошло до значајних техничко технолошких измена овог објекта укључујући и његову реконструкцију и уградњу нових постројења (филтери, одсумпоравање) али и пре свега са обзиром да није рађена Студија о процени утицаја проширења копа Дрмно који служи у свом новом проширеном, продубљеном и производним капацитетом повећаном облику сматрамо да је потребно да се уради и стратешка процена утицаја новог стања термо енергетског комплекса на површини од 545 км² плус његовог утицаја на шире подручје укључујући и међународни водни коридор и заштићена подручја у зони утицаја овог подручја.

Проширење копа Дрмно није тема Студије. Стратешка процена утицаја на животну средину врши се за стратегије, планове, програме и основе у области просторног и урбанистичког планирања или коришћења земљишта, пољопривреде, шумарства, рибарства, ловства, енергетике, индустрије, саобраћаја, управљања отпадом, управљања водама, телекомуникација, туризма, инфраструктурних система, заштите природних и културних добара, биљног и животињског света и њихових станишта и др. и саставни је део плана, односно програма или основе.

Примедба 66. - Поглавље 2.5.3 Геолошке карактеристике - Као што је у наредном поглављу о водама макар напоменуто да је Ђердап ХЦ утицала на хидролошке карактеристике терена тако је неопходно дати и напомену да је копање угља и одлагање јаловине у зони централе од великог негативног значаја на околна насеља односно да утиче и на стабилност постојећих објеката термоцентрале Костолац Б и да је неопходно урадити процену утицаја на геолошку стабилност овог копа и одлагалишта како на Дрмно и стари Костолац тако и на остала села те на саму термо централу.

Копови и одлагалишта нису тема Студије. Примедба превазилази оквире предметне Студије.

Примедба 67. - Ни речју нису описани утицаји масивног одводњавања које се у склопу рударства и одлагања јаловине и пепела одвијају на читавом подручју. Стање подземних вода односно угрожавање подземних вода овим водним регулацијама мора да буде описано и процењено у склопу шире процене утицаја, односно обновљене стратешке процене утицаја читавог планског подручја.

Стратешка процена утицаја није тема ове Студије. Студијом је исказано стање подземних вода на основу досадашњег мониторинга. Примедба превазилази оквире предметне Студије.

Примедба 68. - Поглавље 2.6.6 Шире окружење, јужно од Дунава (и ТЕ „Костолац Б“), обухвата простор насеља: Дрмно, Костолац, Брадарац, Маљуревац и Кленовик, а северно, делове Специјалног природног резервата „Делиблатска пешчара“ и Рамсарског подручја „Лабудово окно“. Врло је забрињавајуће дефинисати подручја која су побројана као шире окружење. На овај начин се неодговорно пропушта да се као обавеза узме у обзир утицај на насеља и на заштићена подручја која су под директним утицајем прапине са пепелишта и одлагалишта у комплексу Костолац, такође и од гасова који се емитују спаљивањем угља посебно суспендованих честица и тешких метала који се у њима налазе.

Одлагалишта нису тема Студије, а резултати редовног мониторинга су приказани и коментарисани Студијом. У Студији о процени утицаја на животну средину за пројекат изградње новог Блока Б3 на локацији ТЕ Костолац Б, Машински факултет, Београд, децембар 2013. година, приказано је моделовање загађујућих материја на ширем простору око комплекса термоелектране. У допуњеној верзији Студије затеченог стања, дат је извод из наведене Студије по овој примедби.

Примедба 69. - Поглавље 2.6.6 Опис флоре и фауне – ЕПС је имао обавезу по уговору са ЕБРД да уради детаљну мапу и уради план управљања био диверзитетом у свим својим пределима на којима оперише. Потребно је дати тачније одредбе када је рађено снимање стања флоре и

фауне у подручју Костолаца односно упоредити какав је утицај на претходно стање имао процес проширења копа, проширења утицаја Костолаца Б и његових рудника и одлагалишта и потребно је дати назнаке на који начин се планира побољшање квалитета флоре и фауне. Ова обавеза проистиче и из домаће позитивне регулативе везане за заштићена и биолошки вредна станишта.

У складу са одредбама из Уговора са ЕБРД, ЈП ЕПС је у обавези да изради процедуре за управљање биодиверзитетом. ЈП ЕПС је још увек у фази израде процедуре за управљање биодиверзитетом, а ЕБРД је упознат са процесом.

Примедба 70. - Није јасно зашто није анализирано и кретање становништва у Дрмну, односно зашто се избегава постављање Дрмна на списак насеља, када је Дрмно заправо најближе насеље Термоцентрале.

Насеље Дрмно је наведено у поглављу 2.2. са оријентационим удаљењем од комплекса термоелектране. Поглавље је допуњено следећим: У насељу Дрмно живи 894 људи (попис 2011. године). У последња три пописа примећен је пад у броју становника (Извор: <https://sr.wikipedia.org>). На основу доступних података, у „Анкета домаћинстава у насељу Дрмно“, др Ксенија Петовар и мр Весна Јокић, (Публикација је припремљена уз финансијску подршку и за потребе ЦЕКОР), фебруар-април 2016. година, анализирано је кретање становништва у Дрмну, где је наведено „У анкетираним домаћинствима је релативно високо учешће дневних миграната. Од укупно 162 анкетираних домаћинства (важеће опсервације) у више од половине (90 или 55,5%) постоје дневни мигранти, односно од укупно 713 становника у овим домаћинствима, 167 лица (23,4%) су дневни мигранти – свакодневно путују у друго насеље ради посла, похађања школе и др. Треба упозорити да је свакодневно путовање релативно великог броја дневних миграната угрожена планираним развојем активности ТЕ-ТО Костолац а нарочито саобраћајних коридора, који ће са свих страна заокружити и затворити село. Грађани сматрају да ће ово ограђивање имати негативне ефекте и на безбедност живота у насељу – доступност возила хитне помоћи, ватрогасних возила, свакодневних путовања и сл.“. Примедба 71 - На основу описа долазимо у заблуду да ће Студија да посматра читаво описано подручје. Осим тога коп Дрмно је практично сливен са подручјем термо централе Костолац Б и тесно је повезан транспортном и другом инфраструктуром и не може се посматрати одвојено, односно не налази се на 5 км од термо централе. Осим тога, Костолац А је повезан са копом Дрмно и такође постоје јасни негативни утицаји од транспорта угља.

Горе наведене примедбе су делимично повезане са примедбом 4. У уводу је наведено: „...неопходно је да обухват Студије буде шири у односу на границе пројекта за озакоњење објекта. Немогуће је издвојено посматрати утицаје појединачних објекта, тако да ће у Студији бити приказани значајни утицаји комплекса ТЕКО Б као целине. Акценат ће бити стављен на објекте за које се спроводи процедура озакоњења.“ Суштина цитата је да су Студијом наведени и обрађени и објекти који нису у обухвату процедуре за озакоњење, али су са аспекта заштите животне средине од значаја, а налазе се у оквиру дефинисаних граница комплекса ТЕ Костолац Б.

Примедба 72. - С обзиром да се у раду ТЕ сагорева и нафта, потребно је дати колике су и какве емисије загађујућих материја од овог горива односно колика је количина CO₂ и других

GHG. На истом месту где се говори о саставу угља, укључујући проценат пепела, потребно је дати фактор емисија CO₂ да би се у даљем тексту могле обрадити емисије CO₂ и других GHG и да би се на бази тога утврдило колике су емисије ових котлова у номиналном режиму, и колике су у ванредном када се користе веће количине нафте. У том контексту је потребно показати како утиче нестални ниво калоријске вредности горива у котлу односно присуство абразивних остатака прашине утиче на процес горења и на повећање потребне количине нафте и колике су укупне емисије CO₂ у просеку у последњих десетак или више година. Потребно је дати и процену разлога за потребу умешавања нафте у спаљивање и какве мере се могу предузети да би се то умешавање у већим количинама избегло.

У складу са примедбом, извршена је допуна текста у Студији. Количине потрошеног (сагорелог) угља и мазута за ТЕКО Б1: угаљ -3037048 тона, мазут – 2439 тона. За ТЕКО Б2: угаљ - 3153914 тона, мазут - 1898 тона.

Допринос CO₂ из „нафте“ је минималан у односу на емисију CO₂ настале сагоревањем угља. Коришћење „нафте“ је описано Студијом, и служи за потпалу угља и одржавање „ватре“ када се не користи угаљ (период ремонта).

Фактори емисије CO₂: за лигнит - 101,2 тCO₂/ТЈ, за мазут - 76,596 тCO₂/ТЈ.

Примедба 73. - На страни 92, је наведено “Затим се врши припрема хидромешавине у миксеру у пројектној густини и потискује мулним пумпама кроз цевоводе до депоније пепела и шљаке на ПК “Ћириковац”, на коме се више не врши експлоатација угља”. Колико смо упознати пепео се због нефункционисања система транспорта пепела до Ћириковца депонује на стару депонију односно меша се са гипсом из ОДГ постројења и депонује у касети у копу Дрмно. Ово су битне информације које захтевају истинитост репортирања, и потребно је дати процене утицаја у складу са тим информацијама.

На ПК Дрмно, депонује се само гипс. На ПК Ћириковац и СКО, врши се одлагање пепела и шљаке. Пепео и шљака се не мешају са гипсом. У оквиру претходно датих примедби на ову тему, извршена је допуна Студије.

Примедба 74. - Није јасно колике су емисије NO_x из котлова Б1 и Б2 и какве се мере предвиђају за њихову редукцију.

У исправљеној Студији је наведено да реконструкција система ради редукције NO_x планирана је након озакоњења објеката и добијања употребне дозволе.

Примедба 75. - Неприхватљиво игнорисање обавезе да се тачно искажу количине CO₂ и других GHG које емитују блокови при потрошњи угља како је дато на претходним странама. Јасно је да ЕУ мерама наплате емисија CO₂ (тзв. ЕТС систем наплате емисија) и такође својим циљевима редукције CO₂ из електроенергетике до 2050. године заправо посредно забрањује емисију CO₂. Осим тога људски морал налаже да се експерти који раде на овој процени запитају каква и колика ће бити њихова морална одговорност за пустошења која ће климатске промене донети глобално и Србији посебно уколико се не успостави план за редукцију и убрзо потпуно искључивање фосилних горива из електро енергетике. Осим тога као што постоји обавеза инсталисања електро филтера, ОДГ, де NO_x мера исто ће тако Србија морати да се позабави стратешким преласком са угља и фосилних горива. Србија ће морати да се позабави

ценом коштања CO₂ у ЕТС систему, у којем је тренутна цена тоне CO₂ преко 20 ЕУР. Ова цена мора бити обавеза студије изводљивости односно оправданости без које ова легализација термо централе и њених делова нема никаквог смисла. Србија као потписник уговора о прикључивању ЕУ и такође као потписник уговора о енергетској заједници са ЕУ и као будући обвезник ЕТС система итекако мора да урачуна у ову студију опасности које климатске промене доносе Србији и глобално еколошки и то врло видљив утицај ове термоцентрале и њених ГХГ емисија итекако постоје. Обрађивач је упозорен и министарство такође. Овде је неопходно се позабавити сценаријем имплементације циљева ЕУ редукције CO₂ до практично минимум до 2050-те.

Наведена разматрања нису тема ове Студије. Примедба превазилази оквире Студије.

Примедба 76. - У Табели 108, 109, на бази домаћих истраживања дати фактор емисија CO₂ и процену количина CO₂ из спаљивања угља и нафте у овим блоковима.

Фактори емисије CO₂: за лигнит - 101,2 т CO₂ /ТЈ, за мазут - 76,596 т CO₂ /ТЈ. У складу са примедбом, извршена је допуна текста у Студији.

Примедба 77. - На страни 109, осим поменутих материја, у излазним димних гасовима јављају се и прашкасте материје које, иако представљају само малу количину укупне количине чврстих остатака сагоревања угља, укључујући и несагореле честице, с обзиром на начин и дomet њиховог транспорта, могу имати значајну улогу у загађењу животне средине у околини локације термоелектране и шире (лонг дистанце полутуион). Потребно је дати на бази међународних истраживања простирања суспендованих честица из Костолаца, модел и детаљну анализу докле и у којим количинама се на територији Србије и прекогранично распрострању честице из термоцентрале.

У Студији о процени утицаја на животну средину за пројекат изградње новог Блока Б3 на локацији ТЕ Костолац Б, Машински факултет, Београд, децембар 2013. година, приказано је моделовање загађујућих материја на ширем простору око комплекса термоелектране. У допуњеној верзији студије затеченог стања, дат је извод из наведене студије по овој примедби.

Примедба 78. - На страни 26, написано је да су најближе настањени стамбени објекти на удаљењу од око 1.300 м (Костолац-село, у правцу запада и Дрмно, у правцу југа). Увидом у стање на терену први стамбени објект се налази на неких 300 м од самог руба копа.

Удаљења дата примедбом су оријентациона и коректно исказана. Сагласни са датом примедбом, уз напомену, да је коп ван дефинисаних граница комплекса ТЕ Костолац Б и посебна организациона целина ЕПС-а.

Примедба 79. - На страни 27 Овом Студијом нису обухваћени: Депонија пепела и шљаке на ПК „Ћириковац” и депонија гипса на ПК „Дрмно”. Сматрамо да је неопходно обухватити и ове целине јер су саставни део термоелектране и без њихове обраде утицаја не приказује се реално "затечено стање". Ови објекти су обрађивани и у поглављу 2.6.10 Подаци о постојећим привредним и стамбеним објектима, објектима инфраструктуре и супраструктуре, 3.5.1.2. Дифузни извори загађења ваздуха, сматрамо да долази до збуњивања јавности.

Наведене целине нису тема предметне Студије затеченог стања комплекса термоелектране, али су, у складу са Правилником и насловима поглавља, описани Студијом.

Примедба 80. - У поглављу 3.5.1.2. изнети су нетачни подаци о одлагању пепела, генерално, неприхватљиво је не укључивање других дифузних извора загађења у ову Студију. То у потпуности дискредитује Студију.

Други дифузни извори загађивања (копови и одлагалишта) нису тема Студије. На ПК Дрмно, депонује се само гипс. На ПК Ћириковац и СКО, врши се одлагање пепела и шљаке. Пепео и шљака се не мешају са гипсом. У оквиру претходно датих примедби на ову тему, извршена је допуна Студије.

Примедба 81. - У поглављу 3.5.1.2. разлог више, урађена је Студија о процени утицаја на животну средину за пројекат реконструкције система за прикупљање, припрему, транспорт и депоновање пепела и шљаке у ТЕ Костолац Б – нови пепеловод и нова депонија пепела у ПК Ћириковац методом густе хидромешавине, на делу к.п. бр. 303 КО Костолац Село и катастарским парцелама у КО Дрмно, Костолац-Село, Кленовик, Брадарац и Ћириковац, како је наведено у Акту о урбанистичким условима за реконструкцију и доградњу система за транспорт пепела и шљаке из ТЕ Костолац Б, бр. 350-01-00413/08-10 од 27.08.2009. године. Од стране Министарства животне средине и просторног планирања добијено је Решење о сагласности на наведену Студију утицаја на животну средину, бр. 353-02-02139/09-02 од 29.03.2010. године. Са обзиром на дисфункционалност овог пројекта потребно је хитно урадити процену шта се дешава са пепелом који се активно одлаже на старом пепелишту, и шта се дешава у пепелишту Ћириковац, са обзиром да је оно било предмет протеста локалне заједнице која живи у непосредној близини, односно са обзиром на забележене несреће које су се раније десиле.

ПК Ћириковац није тема Студије. На ПК Ћириковац и СКО, врши се одлагање пепела и шљаке. У оквиру претходно датих примедби на ову тему, извршена је допуна Студије.

Примедба 82. - На страни 123, где су приказане емисије из термоцентрале, потребно је дати податке о емисијама CO₂ упркос гаранцијском мерењу, јер смо упознати да ОДГ није радио у дужем период. Са обзиром да је јасно да ОДГ не ради стално, потребно је уврстити стварне податке о емисијама CO₂.

На ову примедбу је већ дат коментар у оквиру Примедбе 21 и у складу са тим, извршена је допуна Студије.

Примедба 83. - У приказу опасног отпада, посебно РСВ уља, нису дате тачне количине уља.

У одговору је наведено да на комплексу ТЕ Костолац Б нема РСВ уља.

Примедба 84. - У поглављу 5. нису дате алтернативе које би разматрале обавезу редукције CO₂ за значајан проценат до 2030-2040. и посебно до 2050. године, када се очекује обавеза потпуног затварања објеката који користе фосилна горива. У складу са обавезама које проистичу из париског споразума и обавеза редукције који планира ЕУ, Србија ће бити

обавезна да редукује коришћење угља. У том смислу је потребно разматрати на који начин ће оптимални ниво коришћења термоцентрале утицати на емисије, на стабилност и исплативост рада.

Наведена примедба превазилази оквир предметне Студије.

Примедба 85. - Страна 143 – У новембру 2017. године извршено је периодично мерење емисије загађујућих материја у ваздух на блоковима Б1 и Б2 ТЕ Костолац Б, после пречишћавања у електрофилтерима. У том периоду био је обустављен рад система за ОДГ у циљу подешавања система. На основу резултата мерења може се закључити да је, осим повећаних концентрација CO_2 и на блоку Б1 и на блоку Б2, била повећана емисија прашкастих материја на блоку Б2. Индустриска директива на основу које се одређује ниво дозвољених дневних и годишњих емисија прописује да је обавезно да се врши континуирано мерење емисија загађујућих материја чије граничне вредности ова директива преписује. Србија је у обавези да ове нивое емисија задовољава по уговору о енергетској заједници.

Планирано је постављање мерача за континуални мониторинг и на „старом“ димњаку. Текст Студије је допуњен наведеним.

Примедба 86. - На страни 33, Регионално гледано, водоснабдевање је засновано на експлоатацији вода из плићких подземних издани и приликом планирања, изградње и експлоатације индустријских постројења, морају се предвидети и спроводити одговарајуће мере заштите подземних вода. Водоснабдевање у селу Дрмно, Кличевац, Брадарац је са дневним прекидима и/или је вода неисправна, исто тако није урађен технички пријем водоводне мреже због нерешених власничких односа, садашње стање водоснабдевања грађана је на уштрб потребе копа.

Регионално водоснабдевање околних насеља није тема Студије. Наведена примедба превазилази оквир предметне Студије.

Примедба 87 - На страни 41. недостаје обрада података о здравственом стању, што је законска обавеза према чл. 7 Правилника о садржини студије о процени утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", бр. 69/2005). Опис могућих значајних утицаја пројекта на животну средину обухвата квалитативни и квантитативни приказ могућих промена у животној средини за време извођења пројекта, редовног рада и за случај удеса, као и процену да ли су промене привременог или трајног карактера, а нарочито у погледу: здравља становништва што није обрађено у Студији.

У Студији приказ здравственог стања становништва преузет је из годишњег Извештаја Завода за јавно здравље из Пожаревца по називом „Анализа здравственог стања становништва Браничевског округа за 2017. годину“, број 3057 објављеног новембра 2018. године и Студија је допуњена у складу са примедбом.

Примедба 88. - На страни 111 нису приказане количине отпадних вода, из производње за сваки тип посебно (зауљене отпадне воде, воде које се користе у транспорту пепела, итд.). Ово

само указује да не постоји воља да се ставе мерачи протока с обзиром да не представљају велику инвестицију. Није дат физичко-хемијски састав отпадних вода.

Квалитет вода из производње се прати у Багер станици, интерна лабораторијска контрола. У мерама заштите, дата је обавеза мерења испуштених количина воде у реципијент.

Примедба 89. - На страни 114 наслов сам по себи треба да промени облик с обзиром да се помиње и други отпад који се не испушта (гвожђе, челик, шљака, амбалажа од хидразина, минерална вуна). Отпад од система ОДГ се у овом контексту спомиње као и пепео који нису предмет ове Студије. Долази до нејасноћа и неразумевања за јавност.

У исправљеној Студији наслов је промењен у: Врсте и количине отпадних материја. У Студији је јасно дефинисано шта је предмет студије (објекти и процеси који се одвијају у оквиру ТЕКО Б на к.п. бр. 303 КО Костолац село). Пепео јесте предмет Студије све до напуштања комплекса. Отпад из ОДГ-е је већ описан у Студији о процени утицаја ОДГ-а на животну средину, али је немогуће не посматрати га и у овој Студији, што је јасно наглашено у разним поглављима ове Студије.

Примедба 90. - На страни 119, мерења су дата за блок Б2 јер је блок Б1 у току 2013. године био у реконструкцији, па мерења нису вршена. Резултати мерења показују да су концентрације укупних прашкастих материја на излазу из електрофилтера у границама дозвољеним законом. Студија представља нулто стање, сматрамо да је неопходно приказати резултате који нису старији више од 6 месеци. У делу текста који обрађује електрофилтерско постројење није јасно дефинисано од када су резултати мерења с обзиром да није стављен датум (количина прашине издвојена са два електрофилтра, технички подаци реконструисаног електрофилтера итд.).

Студија представља затечено стање, у студији је наведено време мерења, у складу са примедбом.

Примедба 91. - На страни 124 мерна места су распоређена на основу препорука одговарајућих инспекцијских органа и локалне самоуправе. Недостаје приказ и бројчано стање мерних места.

У исправљеној Студији приказ и бројчано стање мерних места дато је у поглављима 5.1 и 9.3.

Примедба 92. - На страни 124, резултати мониторинга се приказују у Годишњим извештајима који се израђују за цео Огранак ТЕ-КО „Костолац“. На сајту су доступни Извештаји о стању животне средине које израђује ЕПС на годишњем нивоу за претходни период, где су приказани подаци и без стручне помоћи они су неразумљиви. Инспекцијске службе немају ингеренције кажњавања за прекорачења уколико их има ретроактивном смислу, обавештавање јавности у реалном времену изостаје, тако да су грађани који живе близу потпуно не заштићени.

Наведена примедба је ван оквира Студије. Подаци о стању животне средине су доступни у виду месечних и годишњих извештаја и могу се доставити заинтересованој страни, на њен писмени захтев. У складу са наведеним, допуњен је текст Студије.

Примедба 93. - На страни 126 према Закону о управљању отпадом ("Сл. гласник РС", бр 36/09, 88/10) произвођач отпада је дужан да обезбеди примену начела хијерархије управљања отпадом. Ажурирати законску регулативу.

Како је већ наведено у Студији, за ЈП ЕПС, Огранак ТЕ-КО Костолац, израђен је План управљања отпадом, у коме је, између осталог, наведено да се у ТЕ-КО управљање отпадом изводи и у складу са начелом управљања отпадом, т.ј. превенцијом стварања отпада, поновном употребом, односно поновним коришћењем за исту намену или другу, рециклажом, искоришћењем, односно коришћењем вредности отпада и прикупљањем и привременим складиштењем отпада до преноса власништва на друго правно лице. Такође је наведено да се Принципи хијерархије управљања отпадом наведени су у првој реченици поглавља 3.6.5.

Без обзира на то, у поглављу: 8.5.3. Мере поступања са отпадом додата је следећа мера: „У складу са Законом о управљању отпадом ("Сл. гл. РС", бр. 36/09, 88/10, 14/16 и 95/18-други закон), Носилац пројекта је дужан да обезбеди примену начела хијерархије управљања отпадом“. Извршено је ажурирање законске регулативе.

Примедба 94. - На страни 132 појаснити табелу 33. Квалитет ваздуха у зони утицаја ТЕ-КО Костолац у 2017. години.

Примедба је повезана са Примедбом 37, у оквиру које је дат одговор.

Примедба 95. - На страни 135 повећана концентрација цинка тумачи се растварањем метала из поцинкованих цеви од којих су урађени пијезометри. Оваква тврдња без аналитичке процене остаје само нагађање.

Тврдња је наведена у званичном извештају овлашћење институције која је вршила испитивање. Контролу квалитета површинских и подземних вода за потребе Огранка ТЕ-КО Костолац у 2017. години обавила је акредитована лабораторија ЗЗЈЗ Пожаревац.

Примедба 96. - На страни 156 у поглављу 6.8. Утицај на здравље људи, не постоји нити један податак о здравственом стању становништва који је у кругу утицаја рада ТЕКО. Сматрамо да се треба посветити много више обради података на ову тему с обзиром да и ЕПС према ПППН из 2013. године такође има обавезу на годишњем нивоу спровођења анализе здравственог стања. Уколико не постоје доступни подаци нека се назначи.

Није било доступних података о здравственом стању становништва у околним насељима. Приказ здравственог стања становништва преузет је из годишњег Извештаја Завода за јавно здравље из Пожареваца по називом „Анализа здравственог стања становништва Браничевског округа за 2017. годину“, број 3057 објављеног новембра 2018. године и студија је допуњена у складу са примедбом.

Примедба 97. - На страни 159 нема података да је проучаван досадашњи утицај ТЕКО Б на Специјални природни резерват природе Делиблатска пешчара, Рамсарско подручје Лабудово окно и ИБА подручје Дубовац-Рам". Утицај на биодиверзитет је такође обавеза ЕПС-а према ЕБРД банци.

У складу са одредбама из Уговора са ЕБРД, ЈП ЕПС је у обавези да изради процедуре за управљање биодиверзитетом. ЈП ЕПС је још увек у фази израде процедуре за управљање биодиверзитетом, а ЕБРД је упознат са процесом.

Примедба 98. - На страни 173 код постојећих пројеката, део техничких мера је изведен, те се оне могу категорисати као изведене техничке мере заштите животне средине, а део мера се налаже на основу утврђених недостатака у систему заштите животне средине на локацији, те се само те мере могу сматрати мерама које је потребно реализовати у наредном периоду.

У поглављу 8 исправљене Студије дате су и изведене мере заштите животне средине и мере које се налажу на основу утврђених недостатака.

Примедба 99. - Мере заштите од могућег негативног утицаја затеченог стања ТЕКО Б на животну средину представљају најзначајнији део Студије, јер омогућавају надлежном инспекцијском органу контролу над даљим радом свих пројеката у оквиру ТЕКО Б и евентуалну интервенцију у случају непридржавања дефинисаних законских обавеза и мера заштите животне средине од стране Носиоца пројекта. Не постоји податак у којој мери се техничке мере спроводе, посебно у области животне средине, нити да ли су оне функционалне.

Спровођење дефинисаних мера заштите животне средине је у надлежности инспектора за контролу и надзор.

Примедба 100. - Главни недостатак Студије је непостојање временског периода спровођења мера, спровођење је остављено на Носиоцу пројекта да постану временски неограничене (као што је пракса са спровођењем обавезе из Просторних планова, где имплементација представља најслабију карику).

Спровођење дефинисаних мера заштите је у надлежности инспектора за контролу и надзор. Планиране мере заштите се спроводе у складу са плановима ЕПС. Текст Студије је допуњен наведеним.

Примедба 101. - На страни 185 Извештавање о праћењу квалитета амбијенталног ваздуха врши се једном месечно. Да ли су ови подаци јавно доступни, објављивани у реалном времену.

Извештавање о праћењу квалитета амбијенталног ваздуха врши се једном месечно и њихово објављивање у реалном времену није законска обавеза Носиоца пројекта. Подаци су доступни у виду месечних и годишњих извештаја и могу се доставити заинтересованој страни, на њен писмени захтев. У складу са наведеним, допуњен је текст Студије.

Примедба 102. - На страни 185 у поглављу 9.3.3 испитивање концентрација загађујућих материја у водама, нису дати закључци односно мишљења испитивања да ли су граничне вредности испод/изнад.

У поглављу 9.3.3. не дају се закључци о квалитету воде, већ се прописује мониторинг који и даље треба вршити у ТЕКО Б. Мишљења о квалитету воде дата су у претходним поглављима.

Примедба 103. - Табела 9.2.7 Резултати мерења концентрација загађујућих материја у ваздух на блоку Б2 ТЕ "Костолац" при $T=273\text{ K}$, $p=101325\text{ Па}$, сув гас, $O_2=6\%$, за параметре HCL и HF је стављена напомена * - Мерење извршено за потребе оператера, не подлеже мерењу према Уредби о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из постројења за сагоревање (Сл.гласник бр. 6/16), Прилогу 1 Граничне вредности емисија за велика постројења за сагоревање. Ови параметри подлежу под БРЕФ документом, граничне вредности из БРЕФ/а 2016. године за HCL је 3 mg/m^3 , а за HF 2 mg/m^3 где се према резултатима мерења јасно види да су границе изнад, на чему је ЦЕКОР приликом коментарисања Процене утицаја за нови блок јасно указивао на непоштовање БРЕФ-а.

КОМЕНТАР: Усклађивање са БРЕФ документом врши се у складу са процедуром издавања IPPC дозволе.

Осим наведених измена, које су настале као последица одговора на примедбе, у Студији је измењено и следеће:

- Поглавље 3.6.2 . Електррофилтерско постројење добило је нов број и то 3.6.1.1. јер је у вези са поглављем 3.6.1. Технологија третирања отпадног ваздуха.
- Поглавље 3.6.3 . Постојење за одсумпоровање димних гасова (ОДГ) добило је нов број и то 3.6.1.2. јер је у вези са поглављем 3.6.1. Технологија третирања отпадног ваздуха.

На основу свега наведеног, Техничка комисија је закључила да су примедбе из претходног Извештаја о прегледу Студије прихваћене, односно Студија је допуњена и исправљена сагласно датим примедбама. С тим у вези предметна Студија о процени утицаја на животну средину садржи све елементе на основу којих се може проценити подобност предвиђених мера за спречавање, смањење и отклањање могућих штетних утицаја на стање животне средине на локацији и ближој околини у току реализације пројекта, у случају удеса и по престанку рада пројекта, као и програм праћења утицаја на животну средину. У вези са наведеним, предложено је надлежном органу издавање сагласности на предметну Студију о процени утицаја на животну средину, па је на основу члана 24. Закона о процени утицаја на животну средину донета одлука као у изреци овог решења.

Решење и предметна Студија о процени утицаја на животну средину су саставни део техничке документације, према члану 18. Закона о процени утицаја на животну.

Упутство о правном средству: Ово решење је коначно у управном поступку. Против овог Решења није допуштена жалба. Носилац пројекта и заинтересована јавност могу покренути управни спор подношењем тужбе Управном суду у року од 30 дана од дана пријема овог решења, односно од дана објављивања у средствима информисања.

ДРЖАВНИ СЕКРЕТАР

Александар Дујановић

Доставити:

- Сектору за надзор и предострожност у животној средини
- Носиоцу пројекта
- Архиви

